

A o V a k s

S U U R M A S K E R A A D .

Põlenud laeva tontide saladus.
5-es pildis.

Rootsis 1974.

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K/15535-10

T e g e l a s e d :

Leo - "Meremetsa" juhataja

Peeter - kasvatajad

Mai

Proua Roosenbäkk, hüüdnimega "Roose", koristaja

Kokk

Tohtrihärra Piiper, läheduses suvitav arst

"Laululinnud" (4 tüdrukut) - Tiina

- Riina

- I tüdruk

- II tüdruk

"Murumunad" - kaks väikest tüdrukut

"Sorkeli - salk - n.n. "Sousti-poisid": Sorkel

Vatt

Mart

"Sportlased" - n.n. "Hipodroom" - viis parajat poissi

Väike poiss - kah sportlane

"Kalamehed" - kuus marudat vuntsi: Juho

Ets

Vidrik

Räim

Tiit

Äts

Koht: Ilusas "Meremetsa" suvekodus.

Aeg: Südasuvel.

I pilt - suvehommikul

II " - sama päeva hilisõhtul

III " - järgmise päeva varahommikul

IV " - sama päeva pealelõunal

V " - sama päeva õhtul

I P i l t .

"Meremetsa" suvekodu. Paremal suurmaja ots akendega ja laia uksega maja esisele n.n. lahtisele rõdule, maja otsast sissekäik keldrisse. Vasakult, tagant paistab madala sauna ots kitsaste akende ribaga. Vasakul madal põõsastik, mis varjab aiaga eraldatud nurga prügikastiga. Taga taustal kidurad männid paekaldase mererannaga.

Hommikune lipu heiskamine. Lapsed laulavad "Eesti lipu" viimast salmi.

Eesriie avaneb aeglaselt.

Roose: (rõdul, väänab pesukaltsu ämbrisse)

Kokk: (tuleb majast suure kausiga, keldri võti käes)

Noh, tana saame jälle päikest võtta - tuleb palav päev!

Roose: Jah! Ainult täna jään hiljaks oma tööga.

Kokk: Pead varem algama!

Roose: Algan harilikult ikka poolest ööst!

Kokk: Koristamisega?

Roose: Mis siis muud -! Aga täna ei julgenud!

Kokk: Kuidas ei julgenud?

Roose: Tondid! Samad jälle!

Kokk: Mis sa hullu ajad - rannas?

Roose: Sauna tagant tulid ja hõljusid randa mööda paemurru poole -

Kokk: Sauna tagant - sa nägid und!

Roose: Und! Need on selle põlenud laeva mehed, kes tules hukkusid - nüüd ei saa nende hinged rahu -

Kokk: Ära aja jama! - See on rannarahva igivana hirmujutt - neid tonte näevad nad juba aastaid!

Roose: Jah, Ja nüüd on nad jälle liikvel - see head ei tähenda -

Kokk: Ah! Mul ei ole aega sinu sihukesi fantaasiaid kuulata - pean lõunasöögi hakkama panema! (Astub keldri juurde, selle ust avades, läheb keldrisse).

Roose: (Talle järele, ukse peal) Fantaa-siaid! Usu või ära usu - aga nemad nad olid - kõik kuue mehe hinged! - Ei, üks lonkas ees ja kuus järel! - Seitse oli neid - see esimene, kes ees lonkas, oli nende päämees! See hull pootsmann, kes laeva põlema pistis ja koos meestega sisse põles! -

Kokk: (Keldrist) Heldeke! Mis see siis tähendab? Siin on ju päris Soodom ja Komorra!

Roose: Mis?

Kokk: Kõik on siin segamini - vorstirõngad põrandal laiali, mahla nõud ümber aetud - (tuleb vorst käes keldrist välja) Näe, kõik vorstid ära kraabitud, nagu küüntega -

Roose: Püha ristike - ma ütlen ju, need on tondid!

Kokk: Ära plära!

Roose: Ära ütle! Ei tea midagi - kui on hirmsas näljas, söövad, mis kätte saavad - kõik koos naha ja karvadega! (Vorsti uurides) Ui-jah! Päris põrguliste küünte jäljed!

Kokk: Need võivad ju rotid olla?

Mart: (Poristes säärikutes, ilmub sauna juurde, kuuleb naiste juttu pealt siis kaob jälle hiilides)

Roose: Rotid? (Nuusutab vorsti) Vorstil pole mingit roti haisu juures - nuusuta, väävli hais on!

Juhataja: (Tuleb maja tagant) Mis väävli hais? Mis on juhtunud?

Roose: Tondid on keldris käinud!

Juhataja: Kuidas? Kes?

Kokk: Vorstid laiali põrandal ja pikki küünte jälgi täis!

Roose: Tondid olid siin - see on ju päeva selge!

Juhataja: Ma ei mõista, kust siis need tondid nii äkki -

Roose: Mis äkki, kõik ranna rahvas on neid näinud - paemurrus! Ja nüüd on nad näljased - nälg tuleb ikka äkki -

Juhataja: Hm! Näljased tondid? Kas midagi muud on ka keldrist kadunud?

Kokk: Ei saa ütelda - aga segamini on küll kõik!

Juhataja: Oot, oot! Kuulame järele, kas lapsed ei tea selle kohta midagi öelda? (Hüüab taha) Peeter! Kutsuge veel korraaks kõik lapsed kokku - siia! (Taga vile, hüüded ja Peetri haäl: koguneda kohe suure maja ette! Suure maja ette kõik!) Peeter ja Mai ja lapsed, kes tungivad rüsinäl ja käratsedes nende ees sisse: Mis me siin teeme? Mis on? Kas me ujuma ei lähe? Me pidime ju randa minema!

Peeter: Lähme, lähme! Võtke aga nüüd siin enne tubade viisi ritta!

Mai: "Laululinnumud"siia! Ja "metsalilled" ja siia "murumunad" (Korraldab tüdrukud tubade nimede järjekorras ritta)

Peeter: Sorkeli-salk siia!

Spordimehed: Sousti-poisid minge kohale!

Mart: Mis sa kraaksud!

Mai: Sportlased siia! (Viis poissi ja väike poiss asuvad kohale)

Mart: Hipodroom!

Peeter: Ja kalamehed!

Kõik: Kalamehed?

Juhataja: Kalamehed?

Peeter: (Vaatab otsivalt ringi, siis jooksega tuppa) Kalamehed!

Juhataja: Ka lipuheiskamisel neid ei olnud? Kus nad on?

Mart: Võibolla on nad kalal - nemad võivad ju varem tõusta!

Peeter: (Kalamehi ees ajades) See on ju suurem kui suur viilimine!

Kalamehed: (Unised, lohakalt riietatud, sassis juustega ja poristes säärikutes, jäävad trobikonnas keskele)

Juhataja: Siin siis on meie kuulsad kalamehed! (üldine naer) Väga hea! Nüüd saame pooltosinat köögitoolist juurde! Millised te välja näete! Nagu läbi poriaugu veetud - ja saapad - kas magasite saapad jalas?

Kalamehed: Meie käisime kalal ... (üldine naer, käratsemine)

Juhataja: Vaikust! üks tõsine küsimus kõigile! Meil on rotid - imelikud pikaküünelised rotid keldris ringi tuisanud - kõik mahla nõud ümber ajanud ja vorstid küüntega ära kraapinud? Kas keegi ei ole juhuslikult midagi kuulnud ega näinud?

Kõik: (Raputavad päid) Ei, ei ole!

Väike poiss: Kas see oli faalu-korv?

Roose: Need olid tondid!

Linda: Mina kardan tonte!

Juhataja: Tähendab - keegi ei ole midagi kuulnud ega näinud? (Kõik raputavad päid) Hea! Siis peame roti- või tondilõksu üles seadma!

Riina: Minu ema ütleb, et rotid armastavad juustu -

Juhataja: Küll me neile maiuspalu leiame! Ja nüüd kõik randa! Peeter ja Mai! Lõuna on harilikul ajal! (Maja tagant teelt kostab auto tuututamist)

Kõik: Posti auto! Post tuli! Pakid! Poisid! (Tormavad rüsinäl ära maja taha)

Peeter: (Neile järele) Võtke ujumise trikood kaasa!

Juhataja: (Läheb majja)

Roose: (Kokale) Ega mind ei usu keegi! (Kokas Kokaga majja)(kostab vile)

Kalamehed: (Viiekesi, hiilivad sauna juurest põõsastesse, prügikasti juurde)

Sorkel, Vatt ja Mart (on jäänud maja ette)

Sorkel: See võib tõesti õige olla, mis Leo ütles -

Mart: Mis ta ütles?

Sorkel: Et kalamehed magasid saupad jalas -

Vatt: Aa - ?

Mart: (Kiiruga) Oh! Post tuli ju - ja pakid! (Tõttab maja taha ära)

Sorkel: (Vattile) Sina jää siia luurama -

Vatt: Mina? Luurama - miks? Mida?

Sorkel: Mulle tundub see jutt pikaküünelistest rottidest imelikuna -
ja Roose kinnitas, et need olid hoopis tondid - sa kuulsid?

Vatt: Tondid ja mitte rotid? Mis meie saame sinna parata?

Sorkel: Ega tea? See on päris huvitav lugu! Sina istu nüüd siin põõsas
vaikselt ja hoi silmad ja kõrvad lahti - mina lähen ja uurin
Roose käest järele, mis tonte ta õieti nägi ja kus! (Läheb ära
tuppa)

Vatt: (Hiilib sauna juurde põõsastesse)

Juho: (Prügikasti juures põõsastes, piilub ringi) Kõik on läinud!
(Võtab taskust paberilehe) Siin on päaliku uus käsk, see oli
nagu harilikult, minu padja all! (Loeb) Varustus on vanas pai-
gas, viige see randa minnes kohe murdu - ja peitke seal ära.

Poisid: Aa - ah!

Räim: (Tuleb toast, suur vorstijupp käes, vaatab uurivalt ringi, hii-
lib põõsaste poole, samas märkab teda ka Vatt sauna juurest)

Räim: Tsst! Poisid!

Teised: Tsst! Tule siia!

Raim: (Hüppab põõsastesse teiste juurde) Noh?

Teised: Anna meile kah!

Ets: Mul on nuga - anna siia - igale mehele viilakas - üks kõigi eest
kõik ühe eest! (Võtab vorstitüki ja jagab selle kuueks, hakka-
vad siis sööma)

Vatt: (Hiilib põõsaste juurde) Siia ta kadus - siit kostab matsutamist)

Kalamehed: (Söövad matsutades ja naeravad lõbusalt)

Tiit: Kuulsite, mis Leo kõneles tondi-lõksust - (kõik naeravad)

Ats: Tondid olla keldris käinud - (naeravad jälle)

Vatt: (Endale) neil on ju päris lõbus seal - oodake! (Hiilib läbi
põõsaste ja hüppab kalameeste keskele) Ah-aa! Või siin te olete!
kas mõni sai kodust paki?

Kalamehed: (Pooljahmunult) Mis? Mis see sinu asi on?

Juho: Mis sa siin luurad!

Ets: Iga mees saab pakke!

Vatt: Ja sööte kah?

Poisid: Sööme jah! Aga sulle ei anna!

Juho: Poisid lähme randa ujuma!

Kõik: Ujuma jah! Ujuma! (Pistavad rüsinale minema ja kaovad maja taha)

Vatt: (Järgneb neile mõttes, jääb siis maja ette seisma)

Juho ja Ets: (Tulevad sauna juurest hiilides tagasi prügikasti juurde, võtavad sealt kasti tagant nõõripuntra ja laterna)

Ets: Ei tea, kas Vatt kuulis kah, mis siin rääkisime?

Juho: Ei usu! (Hiilivad sauna taha ära)

Vatt: (Endale) Imelik! Emad saadavad kodust paki sees vorsti -

Sorkel: (Tuleb majast) Mis vorsti?

Vatt: Kalamehed olid kõik seal prügikasti juures - nad said kodust pakiga vorsti -

Sorkel: Vorsti?

Vatt: Jah, kõik sõid vorsti!

Sorkel: Tore! See sobib ju!

Vatt: Mis asi see sobib? Vorst või?

Sorkel: Hea, et sa meeldetuletasid - vorsti! Aita mul nüüd otsida üht õngelatti -

Vatt: Õngelatti? Mõtled sa kalale minna?

Sorkel: Roose seletas mulle, et ta oli eile hilisõhtul näinud üht poissi õngelatiga keldri ees - (otsib põõsastes ringi) naljakas koht õngitsemiseks?

Vatt: Kes see oli!

Sorkel: Seda ta ei näinud - oli nii pime! Siin see ongi -

Vatt: Õngitseja?

Sorkel: Õngelatt (tõmbab põõsast õngelatti välja) - ja konks on kah küljes - ja konksul on vorsti raasud - (nuusutab) tuttav vorst! -

Vatt: Arvad, et keegi on vorstiga kala püüdnud?

Sorkel: Vastupidi - keegi on sellega vorsti püüdnud - õng keldri aknast sisse - ja varsti vorst nakkab -

Vatt: Aa - arvad et meie kuus kalameest - et nemad? -

Sorkel: See on segane värk! Roose rääkis, et ta oli öösel näinud hoo-
pis seitset valget kogu - seitset tonti päemurru poole hõljumas...

Vatt: Seitset tonti?

Sorkel: Just seitset! Ja nüüd on küsimus: kes on see seitsmes tont?

Vatt: Aga kui on ikka päris tondid - põlenud laeva tondid?

Sorkel: Päris tondid ei söö vorsti

I I P i l t .

Lava endine. Hilisõhtu. Majast kostab "Õhtulaulu":

Kuldne õhtupäike, ilus oled sa,
kui sa viimse läike saadad üle maa.
Rõõmsaks muudad meele, kui sind näen ma,
laulma paned keele õhtuehaga.
Unerüppe heidad päike puhkama,
hommikul sa koidad uue iluga.

Eesriie avaneb aeglaselt.

Vatt: (Tuleb toast taskulambiga, hiilides, huuab tasa) Sorkel! Sorkel!
(hiilib prügikasti juurde, vaatab ringi) Imelik - ise ütles, et
ootab mind siin - ja nüüd ei tule ise!

Kalamehed: (Kuuekesi, hüppavad põõsastest välja ja heidavad Vattile
kartulikoti pähe)

Vatt: Appi! Appi!

Juho: Vait sa nuuskur! Ja nüüd prügikasti temaga. (Poisid topivad Vatti prügikasti)

Vatt: Ärge jännake - kuulete! - Aa-ppiii -

Ets: Kui karjud - jaäd terveks ööks siia!

Juho: Siduge kasti kaas kinni, et ta välja ei pääseks!

Räim: Paras sulle, kes käskis meie järel nuhkida!

Vatt: (Summutatud häälel kastist) - Appiiiii!

Juho: (Poisid oma ümber koondades) Sain päalikult uue käsu: Kohe, peale öörahu on sauna taga vanas kuuris kogunemine - kõigil tondimantlid ja peakatted selga tõmmata - täna öösel on murrus salanõu pidamine -

Tiina: (Ilmub maja uksele, seesolijate hüüdes) Ma tulen kohe - unustasin oma pidzaama sauna ja hambaid peab ka pesema - (keksib põlev taskulamp käes sauna juurde, kuhu kaob)

Kalamehed: (Jatkavat plaanitsemist sosinal)

Tiina: (Hüppab samas saunast ehmunult välja) Appi! Tont!

Mart: (Tondirüüs, tundmatu ja moonutatud häälega, Tiina käest haarates) Pea suu - plika-tirts!

Tiina: (Ehmatusest toibudes) Mina - ma mõtlesin esimesel silmapilgul, et sa oled päris tont!

Mart: Olen küll! Päris tont!

Tiina: Ara valeta! Ma nägin küll! Nüüd ma tean -

Mart: Suu kinni! Kui sa peaksid poole sõnagagi piiksatama, mis sa nägid! - (teda raputades) siis -

Tiina: (End lahti tõmmates) Lase mind - sa teed mulle haiget - (maja poole põgenedes) just räägin, kõigile räägin, et sa käid saunas tonti tegemas -

Sorkel: (On vahepeal tulnud maja tagant, kõnelejaid märganud, peidab end ja jääb kuulatama)

Mart: (Tiinale) Katsu sa rääkida - siis lähed ööseks paemurdu - seal sa veel päris tonte näed - (Kaob kiiruga sauna taha)

Tiina: (Talle järele sisistades) Igavene hirmutis! (Tahab majja tõtata)

Sorkel: (Astub talle vastu) Tiina - sina?

Tiina: Oh! Hea, et sa tulid, Sorkel! Ma - ma -

Sorkel: Mis sul viga on?

Tiina: Ma - ma kardan -

Sorkel: Keda?

Tiina: Pimedat! Ma - ma unustasin oma pidžaama sauna, ega julge seda üksinda ära tuua -

Sorkel: Ah-soo! Ma tulen kaasa - lahme! (Valgustab taskulambiga teed, lähevad sauna ja tulevad sealt kohe pidžamaga tagasi, saadab Tiina toa ukseni) - Nii - igatahes ole ettevaatlik ja ära mine tänna enam üksinda välja -

Tiina: (Uksel) Sa oled tõesti tore poiss, Sorkel! (Kiirustab majja).

Sorkel: (Talle mõttes järele vaadates) Või siis Tiina nägi tonti! (Hiilib põõsaste suunas) Kuhu see Vatt siis peaks jääma?

Peetri hääl majas: Öörahu! Tuled surnuks! Ja kõik magama!

Juno: (Poistele) Kas kõigil on nüüd selge ja peale seda varahommikul kalale! Aeg on käes! Hakkame ükshaaval minema! Mehed, sauna taga tondikuued selga, ärge unustage! Ma lähen kõige ees, siis Ets, Vidrik, Raim, Tiit ja sina Ats jaad viimaseks - ok! (Hiilib minema)

Teised: Ok! (Järgnevad temale ükshaaval)

Sorkel: (Kes põõsas kõike pealt kuulnud) Või Ats on viimane - no, oota sa! (Võtab aialt kartulikoti ja hakkab sellega Atsi poole hiilima)

Ats: (On oma tondimantli peidust võtnud ja rullib seda lahti)
(Korruga hakkab prügikasti kaas kolisema ja kostab Vati hääl:)

Vatt: Ärge jätke mind ööseks siia! Kuulete, te, bandiidid! Laske mind välja!

- Ats: (Kasti juurde hüpates) Kui sa oma karjunist ei jäta - jääd tõesti terveks ööks siia!
- Vatt: Oodake - kui ma siit kord pääsen -
- Ats: Keegi ei päästa sind - kõik magavad juba!
- Sorkel: (Hüppab kotiga Atsi kallale, kotti talle pahe heites) Või magavad!
- Ats: Appi poisid! Appi!
- Sorkel: Ära karju ühtegi - keegi ei kuule sind - kõik magavad ju!
- Ats: Põrguline - las mind lahti!
- Sorkel: (Teda kotti mässides) Soo - vähkre nüüd! - Ja nüüd kasti kaas lahti - (arutab nööri lahti ja upitab Vati välja) Tule välja - vahi-vahetus - uus mees laheb sisse! (kisub Vatil koti peast) - Aita mind, topime selle tondi nüüd prügikasti! (topivad siple-va Atsi kasti)
- Ats: Ärge jannake - kuulete -
- Sorkel: Ja nüüd seome kasti kaane jälle ilusasti ja kõvasti kinni! (Seovad)
- Ats: (Kastist, hädaliselt) Olge nüüd täitsa vuntsid - laske mind välja - annan teile suure tahvli šokolaadi -
- Sorkel: Ei ole aega praegu -
- Vatt: Mis te mulle tegite! Hej! Hommikul näeme!
- Ats: Poisid - ausõna, annan teile suure tahvli -
- Vatt: (Tõmbab Sorkeli kõrvale) Kuulsin et tontide kogunemine on sauna taga vanas kuuris - ja kesköösel on paemurrus tähtis salanõu pidamine -
- Sorkel: Tore! (Topib endale Atsi tondikuube selga) Sinust on ikka kasu ka, olgugi et prügikastis istusid -
- Vatt: Nad tormasid mulle kõik kuuekesi kallale -
- Sorkel: Kuuekesi - seitsmendat ei olnud -
- Vatt: Ei!
- Sorkel: No selle seitsmenda tondi püüame kah lõksu - sina mine nüüd tasa kui hiirepoeg majja, hiili kõik toad läbi ja vaata - peale meie kahe ja kuue kalamehe - peab ühest toast veel keegi puuduma -
- Vatt: Kes?
- Sorkel: Seitsmes tont - päalik! Mine nüüd, aga tasa ja ettevaatlikult et keegi ei ärkaks!

Vatt: Saab tehtud! (Hiilib tasa toa juurde ja lipsab uksest sisse)
Sorkel: (Tõmbab näokatte ette) Ja nüüd ruttu tontide salanõu-pidamise-
le. (Kaob sauna taha)
(Majast kostab ümbertõugatava pingi vali larakas)
Vatt: (Haal toast) Aii!
Kokk: (Haal) Taeva Jeesus! Kes seda maja nüüd lammutab!
Vatt: (Haal) Mina - ma -
Kokk: (Haal) Mis sul oneti pahe tuleb - süda öösel hakkad lõhkuma!
Vatt: (Haal) Mina - ma - ma tahtsin pissile minna!

E e s r i i e .

III P i l t .

Lava endine. Hommikul vara. Linnud sädistavad rõõmsalt, kaugelt mere korrapärast kohinat.

Roose: (Tuleb paberikorvi täie prahiga ja läheb prügikasti juurde, laulu lõõritades: Virkus ja usinus - on siin elus kaasinus - (Märkab kasti seotud kaant) Näh imet, mis kallist kaupa siin hoitakse - kohe nõõriga kinni seotud? (Harutab kaane lahti, samas kostab kastist norskamist) Mis see oli? - Keegi norskas? Aah - mina kah! See oli kindlasti mõni janes põõsas - kes teeb hommikuuinakut - mind te juba ei hirmuta! (Valab paberikorvi kasti tühjaks, seda kasti serva vastu puhtaks kopsides) Nii -

Ats: (Prahine, kastist püsti ajades) Kes see kolistab öö ajal -

Roose: Uih! (Heidab paberikorvi käest, maha poole joostes) Appi! Juhataja! Juhataja! (Tornab maha uksest sisse) Juhataja appi! Nüüd on nad juba õues!

Ats: Kus? Kes? Kas juba äratus? (Komistab kastist välja) Aga pime on veel - (Ringi tuikudes langeb põlvili) Ai - jalad on jäänud magades krõmps! (Tuigub jälle püsti tõustes edasi sauna poole põõsastesse) Pime - on! -

Roose: (Uksel) Seal - seal prügikasti juures - suur kui heinakuhi ja norskab kui jõehobune!

Peeter: Prügikasti juures! (Tornab õue, tema järel Juhataja, Mai ja ja kokk) (Otsivad põõsastes ringi, ja kastist)

Peeter: Siin ei ole kedagi!

Juhataja: Ei hiirepoegagi!

Lapsed: (Üöriietes uksel trügides) Mis on? Mis on?

Mart: (Pooleldi riides, teiste hulka segunedes) Mis siis jälle lahti on?

Roose: (Laste keskel käega põõsastesse näidates) Seal - seal on -

Mai: (Prügikasti juures õlgu kehitades, teistele) Vaene Roose! Mis temaga küll lahti on!

Juhataja: See tontide lugu läheb juba liiale - (Tulevad laste juurde)

Mai: (Lastele) Tagasi tubadesse! Äratus ei ole veel olnud!

Lapsed: (Läbi-segi) Aga meie oleme juba ärkvel!

Juhataja: (Laste juurde) Hea on! Kui äratus, siis äratus! Kõik välja - algab hommikuvõimlemine! Peeter võta võimlejad sappa ja marss!

Lapsed: Ooo!

- Peeter: Kõik minu järele! üks-kaks üks-kaks (Kohapeal joostes) kerge jooksupärga ümber maja - üks-kaks üks-kaks! (Jookseb minema, lapsed pikas reas tema järel)
- Mai: (Nuusutades õhku) Kõrbe lõhn?
- Kokk: Pudru! Minu pudru! (Jooksupärga majja)
- Mai: See tondilugu läheb ikka hullemaks - nüüd põletavad nad veel pudru põhja! (Läheb koos juhatajaga majja)
- Kalamehed: (Tulevad hiilides põõsastest, peidavad oma tondimantlid ja määratud kummisaapad jalast põõsastesse ja hüppavad Peetri ja laste reale sappa, kes jälle maja eest mööduvad, lauldes teistega kaasa - üka-kaks üks-kaks - kaovad kõik jälle maja taha)
- Sorkel: (Tuleb samuti hiilides) Siia nad kadusid - (Läheb prügikasti juurde tondimantlit selle taha peites) Sooh -
- Peeter: (Tuleb võimlejatena jälle maja ette) Sooh! Nüüd sügavalt hingata üks ja kaks! üks ja kaks! Aitab!
- Sorkel: (Poeb põõsastesse peitu)
- Peeter: Nüüd lõpetame - pesema - ja siis algab suur koristamine!
- Lapsed: Oo!
- Peeter: Mis oo! Täna on pidupäev! Suur maskeraad!
- Vaike poiss: (Ilmub uksele) koka laboratoorium läks põlema!
- Kõik: Mis? Mis sa räägid?
- Vaike poiss: Täna süüa ei saa - pudru põles ära!
- Kõik: Hurraa!
- Peeter: Arge larmake! Pesema nüüd!
- Ets: Kui pudru läks "labbes" põlema - siis saame õunamoosi piimaga!
- Kõik: Õunamoosi piimaga! Hurraa!
- Juho: Vaat see on juba "maskens"!
- Peeter: (Lapsi tuppa ajades) Pesema, tooge rätikud ja hambaharjad! Pesema ja koristama! Kuulete! (Kos lastega majja)
- Vatt: (Ilmub uksele ja vilistab)
- Sorkel: (Tuleb põõsastest tema juurde)
- Vatt: Noh, kuidas läks öösel? Mis nad seal paemurrus tegid - kuidas nii kauaks jaite?
- Sorkel: Tondid läksid peale seda veel kalale - mina ei saanud enne tulema - oi, kus oli ikka kamp! Hirmsad vanded ja töötused tõrviku valgusel! Keegi ei märganud, et üks vale tont hulgas oli -
- Vatt: Ja siis? -
- Sorkel: Siis teatas päalik -

Vatt: Seitsmes tont?

Sorkel: Jah! Ta ütles, et üks plika olla teda näinud - lasknud tule näkku sauna juures - seda tüdrukut peab korralikult hirmutama, et ta suu peaks -

Vatt: Siis läheb asi palavaks!

Sorkel: Jaah! üks kuri nõu tal on - käskis kõigil valmis olla - kõik kalamehed tulevad maskeraadile tondimantlites!

Vatt: Soo! Mis nad mõtlevad siis teha?

Sorkel: Saame näha! Igatahes peame ühe plaani välja mõtlema, kuidas saaksime seda tüdrukut kaitsta - et tondid teda kätte ei saaks! Tule! (Lähevad sauna taha ära)

Juhataja: (Ilmub uksele) Roose! Roose!

Roose: (Tuleb ämbri ja kaltsuga) Roose siin ja Roose seal! Jaah!

Juhataja: Sina Roose, oled kõikteadja ja -nägi - kas võid mulle ütelda, kuhu meie maskeraadi kostüümid on pandud?

Roose: Pööningule, kõige pimedamasse nurka - paremale, katuse ääre alla! Kolme pappkasti!

Juhataja: Miks sinna?

Roose: Et lapsed neid enneaegu kätte ei leiaks! Aga seda ma ütlen kohe, mina sinna pööningule oma jalga ei vii!

Juhataja: Küll ma saadan poisid sinna järele! Aga nüüd paneme maskeraadi ettevalmistuse täie auruga käiku!

Roose: Mul on täis aur peal - kõik see õnnetu aeg!

E e s r i i e .

I V P i l t .

Pealelõuna. Rõdule ja maja ümber on tõmmatud värvilised ilutuled ja laternad. Rõdul tool ja kolm pappkasti kostüümidega.

Mai: (Jagab "metsalilledele" ja "murumunadele" kostüüme, klopib ja puhastab neid.)

Peeter: (On kalameeste ja spordimeestega ilutulestikku ja laternaide üles seadmas)

Linda: (Maile) Kas sa arvad, et selles kostüümis ei tunne keegi mind ära?

Mai: Kui maski veel ette paned - siis kindlasti mitte!

Mart: (Tuleb sauna juurest, Maile) Kas sul ei ole siin üht klauni-kostüümi?

Mai: Jaa! Ma nägin siin - selle kasti põhjas üht, (otsib) Siin - see?

Mart: Tore! See sobib! Klaun on ikka kõige marudam olla -

Tüdrukud: Klaun? Miks?

Mart: Noh! Võib tola mängida nii palju kui tahad! (Paneb omale kostüümi ette, tüdrukutele) Noh, lööge patsi - (ajab neid taga)

Tüdrukud: (Koos Maiega majja) Tola on ikka tola!

Sorkel ja Vatt: (Tulevad majast)

Mart: Eks ole?

Vatt: Mis?

Mart: Tola, ikka tola! Mina panen selle tola kostüümi endale selga õhtul!

Sorkel: Hm!

Mart: Mis teie selga panete - või on see saladus?

Sorkel: Saladus! Ei sugugi - tüdrukud hoiavad oma kostüüme saladuses! Mina olen Sherlock Holmes.

Vatt: Ja mina Doktor Watson!

Mart: Kui põnev - Sherlock Holmes kõvera piibuga ja kõik!

Mis te siis mõtlete avastada - muidugi mõni raske juhus?

Sorkel: Jah! Raske juhus!

Vatt: Aga meie lahendame selle kergelt - nagu harilikult!

Mart: (Naerab tehtult) Ei tea, mis "laululinnud" Tiinaga eesotsas selga panevad - kas tiivad külge ja suled sappa!

Sorkel: Ei ole aimu, mis kostüüme kõik kannavad - aga Tiina võttis omale Üökuninganna kleidi - selle hõbetahtedega - kindlasti saab ta esimese auhinna!

Mart: Jaa- ah! Ei, nüüd lähen ja teen oma klaunikostüümi korda - ka tola peab korras olema! (Ära majja)

Juhataja: (Tuleb rõdule, kõneleb Peetri ja poistega, kes selle peale tühje pappkaste võttes majja lähevad)

Sorkel: (Vattile) Noh, lähme ja vaatame, kas leiame endile kah parajad kostüümid!

Vatt: Mul on juba valmis pandud! (Tõttab majja)

Sorkel: (Tema järel, pöördub siis aga juhataja poole) Leo!

Juhataja: No, mis sul südame peal on - ei ole kostüümi või?

Sorkel: See on korras! Mina ja Vatt otsustasime endid maskeerida Sherlock Holmeseks ja Doktor Watsoniks!

Juhataja: Vaat see passib ju teile hästi! Mis juhuse kallal siis salapolitsei töötab?

Sorkel: Kummitused Meremetsal - põlenud laeva tondid!

Juhataja: Mis sa ütled! Tõsiselt kohe?

Sorkel: (Noogutab tõsiselt)

Juhataja: See on ju põnev!

Sorkel: Tahaksime oma esinemisega jääda viimasteks - kava lõppu!

Juhataja: Hästi! Kõnele sellest Maiga - tema on täna õhtul teadustaja!

Tohtrihärra Piiper: (Tuleb, käsitasku käes) Tere õhtust!

Juhataja: (Talle vastu astudes) Teretulemast tohtrihärra!

Sorkel: (Tõttab ära majja)

Tohter: Mis häda siis Meremetsal lahti on? - võtsin igaks juhuks ka oma apteegi kaasa -

Juhataja: Ei mingisugust häda, tänu taevale! Meil on hoopis täna suur piduõhtu - maskeraad!

Tohter: Sooh - siis vale alarm!

Juhataja: Mõte oli, et tohtrihärra oleks meie külaline ja maskernadi züriis - kes määrab parimatele maskidele auhinnad -

Tohter: Ja mina kiirustasin - tulin veel vara kohale?

Juhataja: Täiesti õigel ajal - jõuame enne veel tassikese kohvi ara juua! Ja mul on ikka paar katki sõtkutud jalga kah - ja üks väike kõhuvalu - tagavaraks - palun! (Tohtrit sisse juhatahes, astuvad majja)

Mai ja Peeter: (Tulevad majast väikese laua ja gramfoniga)

Mai: (Peetrile) Pane nüüd see laud sinna rõdu nurka - ja gramfon hakkama -

Peeter: (Seab asjad kohale)

- Roose: (Tuleb pesukompsuga, osa riideid käsivarrel) Mai, kas kõik tüdrukud on nüüd saunas käinud?
- Mai: Minu teada küll! Mis siis?
- Roose: Siis lähen mina - pean pisut oma ihupesuse pesema ja siis iseennast!
- Mai: Nüüd piduõhtul? Varsti algame - nagu päike loojub!
- Roose: Taevake - piduõhtul peab just puhas olema - küll ma jõuan - ära närveeri!
- Mai: Närveeri, mina? Vaata, et sa kohal oled - sa kuulud kah žüriisse - ja istud tohtrihärra Piiperi kõrval -
- Roose: No, siis ma jään küll enneaegu haigeks -
- Mai: Katsu sa mul! -
- Roose: (Sauna minnes) Jah, ega ilma minuta ei saa enam tohter kah hakkama!
- Mai: (Majja hüüdes) Noh, "metsalilled"! Kuhu te jääte? - Kostüümid seljas - tulge siis ruttu - võtame tantsu veelkord läbi! Tulge kõik! Peeter, pane see tantsu-noot hakkama!
- Peeter: Saab tehtud!
- Metsalilled: (Kostüümides, tulevad majast)
- Mai: Noh, valmis olla! Võtke kohad sisse! Peeter, muusika! Valmis olla! Me algame!
- (Algab muusika, "metsalilled" aga jäävad hiljaks, ei alga korraga)
- Mai: Stopp! - Katkesta Peeter! Me algame uuesti! Võtke endid kokku, tüdrukud! - Tähelepanu nüüd! Kõik ühe korraga! Valmis olla! Algame!
- (Muusika, "metsalilled" tants.)

E e s r i i e .

V P i l t .

Maskeraadi õhtu. Rõdu ja õu särab ilutulestikus. Lõbus muusika grammofonilt. Lapsed igasugustes kostüümides, keerutavad ja sagivad ringi. On kuulda naeru, kilkamist, hõikeid ja hüüdeid. Rõdul toolidel istuvad: Kokk, Peeter, Juhataja, Tohter, Piiper ja Mai. Muusika vaikib.

Mai: (Tõuseb ja astub keskele) Tereõhtust armsad peolised! Selles värvide külluses ja kirevuses ja maskide rohkuses sulab süda kui või tulisel pannil! Et züriil on täna väga raske töö ees - on kõigile selge: nii palju ilusaid ja huvitavaid maske - veel kaunimates kostüümides ja millised on veel ettekanded - millised üllatused - seda kuuleme ja näeme varsti! Nüüd aga esitavad "laululinnud" avalaulu! Palun "laululinnud"! (Astub kõrvale rõdule).

Laululinnud: (Asuvad keskele, laulavad)

Hiir hüppas, kass kargas,
vana karu lõi trummi!

Kirp aknast välja - nahkpüksid jalga!

(Peoliste hulgast hüppavad välja karu trummiga, kass ja hiir ja mustas kuues kirp, keksivad ja hüppavad ringi)

Kõik: (Plaksutavad rõõmsalt)

Karu: (Astub trummiga keskele)

Kui kõlab püssist põmm ja põmm!

Siis jooksu pistab karu-mõmm -

Ta koopa varjul mett sööb

ja selle juurde trummi lööb!

Kõik: (Plaksutavad)

Kass: (Hüppab karu asemele, kes keskelt lahkub)

Miili-maali Miisu -

Minu nimi Kiisu!

Tuttis kõrv ja siidi saba -

Hiire-poisse ajan taga!

(Hakkab hiirt tagaajama)

Kõik: (Naeravad ja plaksutavad:) Võta hiirepoiss kinni!

Mai: Kapellmeister muusikat! Ja nüüd - kaks kanget kauboid - otse Metsikust-Laänest - jeee!

Kaks kauboid: (Kihutavad ratsutades sisse) Jepi - jee! Jepi-jei!

Kõik: (Plaksutavad jälle)

Mai: (Kahele arglikule valgele jänesele) Kes teie siis olete?

I jänës: Mina olen Jänës Vermalsäär - (Hüppab keksides keskele)

Mai: (II jänkut kah keskele lükates) Vahva Jänës Vermalsäär ja siin tema proua!

Kõik: (Naeravad ja plaksutavad)

Mai: Ja nüüd mu daamid ja härrad! Olge ettevaatlikud - sealt tulevad: kuulus salapolitseinik Sherlock Holmes ja ja tema veel kuulsam assistent doktor Watson! (Nimetatud astuvad keskele) Kas otse Londonist - ja kurjategijate jälil?

Sorkel: (Sherlok Holmesena) Mitte jälil, vaid nende kannul!

Kõik: (Plaksutavad)

Mai: Kõik on kohal?

Mart: (Klaunina) Kes kohal ei ole - astugu ette!

Sorkel: Hästi öeldud! -

Mai: Ja nüüd?

(Maja tagant kostab tontide hüüd: Uh-uuu!)

Kuulsite? Need on tondid - kes harilikult öösel ringi uitavad - nüüd tulevad nad täna meie maskeraadile! -

Kalamehed: (Kuuekesi, riidetatud tondimantlitesse, peakatetes: keerutavad keskele) Uh- uuuuu!

Kirp, oinas - puu! -

Surnu-pea-luu-uuu!

Kõik: Ooo! (Plaksutavad)

Mai: Kapellmeister! Muusikat! Öökuningannale!

(Öökuninganna tuleb hõljudes ja keerutades keskele. Tondid on tõmbunud maja nurga juurde trobikonda. Öökuninganna hõljub kergelt keskel, kõik hõljuvad ringis kaasa. Kui Öökuninganna jõuab tontide juurde, kustuvad äkki kõik tuled)

(Algab üldine kisa, kära, segadus, hüüad: Tuli põlema! Mis on? Pange tuli põlema!)

(Tondid on haaranud Öökuninganna kätele ja tõttavad temaga ära sauna poole, kaovad sinna)

Juhataja: Rahu! Peeter - vanta kas korgid on läbi?

(Tuled süttivad)

Peeter: (Maja uksel) Peakontakt oli väljatõmmatud -

Kõik: Ooooo!

(Saunast kostab vali vee plartsatus ja siis)

Roose: (Karjatus) Uih! (Saunast tormavad siis välja tondid - seitsmekesi, nende kannul Roose - hommikumantlis, viht käes, millega tonte vihub. Tondid põgenevad rõdu ette kobarasse)

Roose: (Tonte vihtudes) Kas päris tontidest veel puudus! Neid on terve paemurd tais! Nead tulevad mind hirmutama!

Tondid: (Küürus hunnikus) Pai Roose, jäta nüüd, kuule jäta nüüd!

Roose: Esimesel momangil arvasin, et on ikka päris tondid - aga siis hüüdis üks - ja see oli Ats - tundsin ta häälest ära: kuhu me ta paneme! Ja siis karjusid Juho ja teised - veetünni! Veetünni! Aah! Jeesuke! Veetünni - nad viskasid Öökuninganna, veetünni - ruttu! Ta upub seal! - kuulete kõik! Lahme!

Öökuninganna: (Veest nõretav, puristab suust vett, sauna juurest komberdades) Juba ma ujusin veetünnist välja!

Kõik: Oo! Öökuninganna!

Tondid: (Püüavad salaja tuppa pugeda)

Juhataja: (Neid takistades) Stopp! Tondi-salk! Siia paigale! Mis see tähendab! Mis temp see on?

Roose: Tondikuued seljast ja sauna - ma vihun nad veelkord läbi!

Tohter: Asi laheb veel põnevaks! - Aga Roose, rahustu! Mõtle oma terve peale!

Roose: Tervis on mul briljant! Ainult mu maskeraadi-peo lokid läksid segamini!

Sorkel: Etendus ei ole veel lõppenud! - Põlenud laeva tontide saladus ei ole lahendatud!

Kõik: Tsst! Tasa! Tss!

Sorkel: Meie ees seisvad maskeraadi tondid on ka päris elukutselised tondid -

Kõik: Ooo!

Sorkel: Nad on terve suve rannal ja paemurrus tonti teinud ja Meremet-sal kummitanud - et kõiki eemale peletada paemurrust, kus nende salakoobas on ja kus nad oma pidu ja salakoosolekuid peavad!

Tondid: (Läbisegi) See on vale! Vale!

Sorkel: Eile öösel nägin kõik - kuna tondimantlis teie hulgas olin!

Juhataja: Mis see kõik tähendab?

Tondid: Vale - see on vale!

Sorkel: (Astub kiirelt Atsi juurde ja tõmbab temalt peakatte) Siin on tunnistaja - tema asemel olin ma tondiriietes paemurrus, kuna Ats ise sel ajal prügikastis kükitas!

Kõik: (Naeravad lõbusalt)

Tondid: (Atsi tõugates) Araandja -

Ats: Ega mina -

Sorkel: (Järjest tontide näokatteid ära tõmmates) Ja siin on Ets, kes vannet luges ja Vidrik ja Raim, kes seda järel kordasid ja siin Tiit, kelle paki nass-värk tontide pidu toiduks jagati! Ja Juho, kelle padja alla päaliku käsud tulid! - Ja siin mu daamid ja härrad - on see saladuslik seitsmes tont - suur päalik ise - (Tahab tal peakattet ära tõmmata)

Mart: (Tondiriietuses) Ära puutu mind! -

Sorkel: Hea küll! Natukese aja eest ütlesid ise siin : astugu see ette, kes siin ei ole! Puudub sul nüüd julgus - päalik?

Mart: (Tõmbab peakatte peast)

Kõik: Ooo! See on ju Mart!

Juhataja: Meie eeskujulik ja tubli poiss Mart - uskumata!

Mai: Alati valmis, Mart!

Tohter: Oi, oi - vaat see oli alles temp!

Mart: See oli ainult nali! Tegime maskeraadi proovi! Sorkel teeb selle asja suureks - ta tahab ju alati nii tähtis olla!

Sorkel: Suureks! Pidite Roose peaaegu surnuks ehmatama - nii et tema nägi tonte juba päisepäeva ajal! Ja kas see oli nali - et te Öökuninganna veetünni heitsite?

Mart: Kogemata juhtus!

Sorkel: Ainult sina, Mart, teadsid, et Tiina kannab Öökuninganna kostüümi täna õhtul - mina ütlesin sulle!

Mart: Me ei mõtelnud teda vette heita!

Sorkel: Või ei mõtelnud! Tiina oli see, kes eile õhtul saunas sulle tule näkku laskis, kui sa end tondimantlisse riietasid ja su ära tundis! Ja kartes, et Tiina sellest kõigile räägib - otsustasid Tiinat hirmutada - aga vale - see ei ole Tiina -

Mart: (Segaduses) Ei ole Tiina -

Kõik: Kuidas? Kes see siis on?

Öökuninganna: (Tõmbab maski eest ja paruka peast) See olen mina!

Kõik: Vatt! - Doktor Watson!

Tohter: (Suure naeruga, lõbusalt) Oi, oi, oi - no niisugust maskeraadi ei ole ma veel enne elus näinud, ega läbi teinud! Hästi tehtud Watson!

Kõik: Hurraa Watson, sina päätsid Tiina!

Mai: Tiina? Aga kus on siis Tiina?

Tiina: (Kes dr. Watsoniks riietatud) Siin - doktor Watson - olge lahked! (Tõmbab kübara peast)

Kõik: (Suures vaimustuses, naeruga) Braavo Tiina! Braavo!

Tiina: See oli kõik Sorkeli plaan!

Kõik: Sorkel on tõeline Sherlok Holmes!

Peeter: Poisid! Rigadi-rigadi - risti - rästi!

Kõik: Seda tegi Sorkel hästi!

(Žürii on pead kokku pannud ja sosistavad omavahel, kuulda tohtri lõbusat naeru)

Kokk: Sherlok Holmes on kõik lahendanud - aga see saladuslik küünne jälgedega vorstide lugu on veel tume?

Sorkel: Mitte-sugugi! (Hüppab põõsa juurde, võttes sellest õngelati) Siin on keldri-tont - selle konksu ja latiga püüti keldrist vorste välja õngitseda!

Mart: Aga ei näkanud!

Sorkel: Rasked vorstid ja liiga terav konks -

Roose: Sa helde vägi - päris selgeltnägi! Nagu raamatust loeb kõik! (ulдинe naer)

Juhataja: Palun nüüd rahu! Kuna meie külaline, tohtrihärra Piiper kinnitab, et ta ei ole oma elus veel niisugust haruldast maskeraadi kaasa teinud - ega niisuguseid maskide vahetusi üleelanud - siis arvesse võttes tohtrihärra nõu, žürii otsust ja üldist heaks-kiitu - langevad auhinnad järgmiselt: I auhind - kandekott - Vatile, kes end maskeeris Öökuningannaks!

Kõik: (Plaksutavad)

Juhataja: II auhind - see on põnev juturaamat "Välkude saar" - Sorkelile - kui Sherlok Holmese kehastajale.

Kõik: (Plaksutavad)

Juhataja: Ja kolmas doktor Watsonile - see tähendab Tiinale - suur karp parimaid tussi-pliiatseid!

Kõik: (Plaksutavad)

Juhataja: Siis otsustas žürii veel välja anda mitme maski kandjale ja mitme osa mängijale, Mardile, eriauhinnaks -

Kokk: Suur rõngas vorsti!

Vaike poiss: Faalu-korvi!

Kõik: (Naeravad ja plaksutavad lõbusalt)

Mart: (Võtab naerdes vorsti vastu)

Juhataja: (Mardile) Järgmise otsusega: Täna peale jäävad õised
salanõupidamised ja tondi-tegemised ara! Päeval, vabal ajal,
võite oma salanõupidamisi nii palju pidada kui tahate ja ka
tondimantleid selle juures kanda -

Mart: Päeval - see pole see! Siis vahib ja irvitab ju terve Meremetsa
paekaldal, kui meie all murrus tondimantlites salanõu peame!
(üldine naer)

Kokk: (Uksel) Ja nüüd peorahvas - soojad kuklid -

Peeter: Ja külm mahl! Poisid "Kunglarahvas"

Kõik: (Hakkavad lauluga "Kunglarahvas" majja astuma, külalised ees,
lapsed järele)

E e s r i i e .